

• **ADVOKATUNDERSØGELSE - VANDLØBSLOVEN**

HORTEN

EKSTERNE PARTERS AFLEDNING TIL PRIVATE VANDLØB

1. **INDLEDNING OG OPDRAG**

Den 23. november 2015 besluttede Teknik- og Miljøudvalget følgende:

"Teknik- og Miljøforvaltningen udarbejder en drøftelsessag om Bella centers og dermed også Bella Kvarters medlemskab af Ørestad Vandlaug med henblik på at Bella Kvarter bidrager til at betale udgifterne til udledning af vand i Ørestads kanaler på lige fod med øvrige arealer i Ørestad. Sagen ønskes drøftet på møde i Teknik- og Miljøudvalget inden udgangen af januar 2016."

Teknik- og Miljøforvaltningen, Byens Anvendelse, har på den baggrund bedt Horten om at besvare 4 spørgsmål i nærværende advokatundersøgelse:

1. Findes der principielt hjemmel i Vandløbsloven til at Københavns Kommune ved Teknik og Miljøudvalget kan beslutte, at en ny ekstern part* skal være medlem af Vandlauget i Ørestad?

*:Ekstern part har ingen private vandløb, der indgår i Vandlauget i Ørestad. Ekstern part kunne f.eks. være en grundejerforening for Bella Kvarter.
2. Har forvaltningen (TMF, BA) reelt mulighed for at gennemføre en sådan beslutning hvis der ikke foreligger et konkret og samlet reguleringsprojekt, der kan fremmes efter Vandløbsloven?
3. Hvilke forudsætninger skal være på plads før forvaltningen (TMF, BA) har et reelt og konkret grundlag til at udføre beslutning om et reguleringsprojekt etc.?
4. Forslag til andre konkrete muligheder, der kan knytte afvandingsinteresser fra Bella Kvarter sammen med de parter, der påføres økonomiske og miljømæssige byrder**.

** : Vilkår i udledningstilladelser med konkrete krav til udleder forudsætter, at der er afklaring af hvem der vil ansøge samt at der over tid opstår behov for at ansøge om konkrete udledninger - Ingen af forholdene er p.t. gældende.

2. SAMMENFATNING

Vandløbsloven giver ikke mulighed for, at Københavns Kommune som vandløbsmyndighed kan beslutte, at der skal optages nye parter i et eksisterende vandlaug.

Kommunen kan dog som vandløbsmyndighed træffe afgørelse om, at en sådan ekstern part, der ikke er medlem af det vandlaug, der varetager vedligeholdelsen af et vandløb, skal bidrage økonomisk ved benyttelse af vandløbet.

Bidraget kan vedrøre en del af anlægsudgifterne og fremtidige vedligeholdelsesudgifter for vandløbet.

Tilladelsen til en sådan såkaldt medbenyttelse af det pågældende vandløb meddeles under forudsætning af, at eventuelle tab, som medbenyttelsen måtte medføre, erstattes. Tilladelsen til medbenyttelse meddeles til den, der ejer og driver det anlæg, som afleder til vandløbet. Det vil derfor også være denne part, der fremadrettet skal opfylde de finansieringsmæssige forudsætninger for medbenyttelsen.

I den gældende spildevandsplan er det forudsat, at det spildevandsanlæg, der skal aflede overfladevand fra Bella Kvarter, ejes af HOFOR. Det vil derfor være HOFOR, der bliver adressat for en afgørelse om medbenyttelse af kanalerne i Ørestaden, og som vil skulle opfylde de finansieringsmæssige forudsætninger for en medbenyttelse.

Vandløbsmyndighedens afgørelse om medbenyttelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, mens den del af afgørelsen, der vedrører de økonomiske forudsætninger for medbenyttelsen, kan indbringes for taksationsmyndighederne.

Ændres den planlagte løsning for afledning af overfladevand fra Bella Kvarter fra afledning via et spildevandsteknisk anlæg til afledning via et vandløb eller en kanal, kan projektet betragtes som et reguleringsprojekt efter vandløbsloven.

Udgifterne til reguleringsprojektet vil skulle dækkes af de grundejere i Bella Kvarter, der får nytte af projektet. Hvis reguleringsprojektet giver anledning til yderligere udgifter til vedligeholdelse af kanalerne i Ørestaden, skal sådanne meromkostninger ud fra samme nyttebetragtninger afholdes af grundejerne i Bella Kvarter.

Vandløbsloven giver ikke mulighed for, at Københavns Kommune som vandløbsmyndighed kan forpligte en ny ekstern part til at være medlem af et eksisterende vandlaug, uanset at det sker som led i et reguleringsprojekt.

HORTEN

Københavns Kommune kan med andre ord alene fastsættes krav til finansiering men ikke til medlemskab af et eksisterende vandlaug.

3. **KAN EN NY EKSTERN PART FORPLIGTES TIL AT VÆRE MEDLEM AF ET EKSISTERENDE VANDLAUG?**

Kanalerne i Ørestaden er omfattet af vandløbsloven, som ud over vandløb også finder anvendelse på fx grøfter og kanaler.

Vandløbsloven opererer med en inddeling af vandløb i offentlige og private vandløb, hvor offentlige vandløb er de vandløb, som er optaget som offentlige af vandløbsmyndigheden. Er der ikke truffet afgørelse om optagelse af et vandløb som offentligt, er udgangspunktet, at vandløbet er privat.

Kanalerne i Ørestaden er ikke optaget som offentlige, og er derfor reguleret af vandløbslovens bestemmelser om private vandløb.

HORTEN

Vandløbsloven indeholder bestemmelser om vedligeholdelse, regulering og restaurering af vandløb og bidragsfordelingen i den forbindelse. Det almindelige udgangspunkt er, at det er bredejerne til det pågældende vandløb, der står for vedligeholdelsen, jf. vandløbslovens § 35, stk. 1. Dette kan dog fraviges konkret for det enkelte vandløb, hvilket fx er sket for kanalerne i Ørestaden.

Kanalerne i Ørestaden ejes og vedligeholdes således af Vandlauget i Ørestaden, som alle grundejerforeninger i Ørestaden er forpligtet til at være medlem af. Udgifterne til drift og vedligeholdelse af kanalerne betales af grundejerforeningerne i Ørestaden i henhold til en fordelingsnøgle, som er fastsat i vandlaugets vedtægter. I Ørestaden er det således ikke kun de umiddelbare bredejere, der betaler for vedligeholdelsen, men i stedet – som udgangspunkt – alle grundejere i Ørestaden.

Der er ikke i vandløbsloven mulighed for at påbyde en ekstern part, der afleder vand til et vandløb, at denne skal være medlem af vandlauget for det pågældende vandløb.

Det forhold, at der for fremtiden skal afledes overfladevand fra Bella Kvarter til kanalerne i Ørestaden, indebærer således ikke, at Københavns Kommune som vandløbsmyndighed kan stille krav om, at grundejerne i Bella Kvarter – eller den der i øvrigt bliver ansvarlig for håndteringen af overfladevandet for området – skal være medlem af Vandlauget i Ørestaden.

I stedet kan vandløbsmyndigheden i en sådan situation træffe afgørelse om, at en ekstern part, der afleder til et vandløb – eller i denne situation til en kanal – skal bidrage til finansiering af vedligeholdelsen og driften af det pågældende vandløb som medbenytter af vandløbet. Dette er en mulighed for vandløbsmyndigheden, som vandløbsmyndigheden dog ikke er forpligtet til at benytte sig af. Det vil bero på en konkret vurdering af de relevante omstændigheder, om der er en saglig begrundelse for henholdsvis at undlade eller at meddele en sådan godkendelse med krav om finansiering. Denne mulighed er behandlet nedenfor under afsnit 4 og 5.

4. FINANSIERING VED MEDBENYTTELSE

Efter vandløbslovens § 63 kan der træffes beslutning om medbenyttelse af eksisterende vandløb. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

"Vandløbsmyndigheden kan godkende, at en person, der ikke har deltaget i en foranstaltning, benytter foranstaltningen mod at betale en del af anlægsudgifterne og deltage i den fremtidige vedligeholdelsesudgift samt erstatte det tab, som benyttelsen medfører.

Vandløbsmyndighedens afgørelse om det økonomiske spørgsmål kan inden 4 uger efter, at den er meddelt parterne, forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118 og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse."

Bestemmelsen giver adgang til, at vandløbsmyndigheden træffer afgørelse om, at en tilladelse til medbenyttelse indeholder vilkår om fremtidig finansiering af vedligeholdelsen af det pågældende vandløb, som medbenyttes, samt finansiering af en del af de oprindelige anlægsudgifter.

Vandløbsmyndigheden kan altså træffe afgørelse om, at retten til at aflede til et vandløb betinges af, at den, der afleder bidrager til finansieringen af det pågældende vandløb.

Herudover gives tilladelsen til medbenyttelse under forudsætning af erstatning af det eventuelle tab, som medbenyttelsen medfører.

Hermed er der altså mulighed for vandløbsmyndigheden for at stille vilkår for medbenyttelsen, som indebærer, at afvandingsinteresser og finansiering følges ad i en situation, hvor en ekstern part afleder til et eksisterende vandløb.

Tilladelsen til medbenyttelse meddeles til den, der ejer og driver det anlæg, som afleder til vandløbet. Det vil derfor også være denne part, der fremadrettet skal opfylde de finansieringsmæssige forudsætninger for medbenyttelsen.

Af Københavns Kommunes Spildevandsplan, Tillæg 4, fremgår vedrørende den fremtidige kloakering af Bella Kvarter, at

"Den konkrete placering af evt. nye ledningsanlæg mv., der kommer til at være ejet af HOFOR, er endnu ikke kendt."

I spildevandsplanen er det således forudsat, at det spildevandsanlæg, der skal aflede overfladevand fra Bella Kvarter, ejes af HOFOR. Det vil derfor være HOFOR, der bliver adressat for en afgørelse om medbenyttelse af kanalerne i Ørestaden, og som vil skulle opfylde de finansieringsmæssige forudsætninger for en medbenyttelse. Selve afgørelsen om tilladelse til medbenyttelse kan indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet, mens den del af afgørelsen, der vedrører finansiering kan indbringes for taksationsmyndighederne.

Efter vandløbslovens § 63 kan Københavns Kommune således som vandløbsmyndighed træffe afgørelse om, at der ved afledning fra Bella Kvarter til kanalerne i Ørestaden pålægges den, der afleder til kanalerne, bidrag til den fremtidige vedligeholdelse og eventuelt bidrag i form af betaling af en del af de oprindelige anlægsudgifter.

Dette er en mulighed for vandløbsmyndigheden, som vandløbsmyndigheden dog ikke er forpligtet til at benytte sig af. Det vil bero på en konkret vurdering af de relevante omstændigheder, om der er en saglig begrundelse for henholdsvis at undlade eller at meddele en sådan godkendelse med krav om finansiering.

Der sker endnu ikke en afledning af overfladevand fra Bella Kvarter til kanalerne i Ørestaden, og Københavns Kommune har ikke modtaget ansøgninger herom fra de parter, der er involveret i afvandingen af Bella Kvarter.

En afgørelse efter § 63 om tilladelse til medbenyttelse og fastlæggelse af finansieringen i den forbindelse må som udgangspunkt forudsætte, at der for vandløbsmyndigheden foreligger et aktuelt projekt, der søges om tilladelse til, eller at projektet på anden måde må anses for at være så aktuelt, at der er grundlag for at træffe en afgørelse efter bestemmelsen.

Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis den part, der ønsker tilladelse til at aflede til et vandløb eller lignende, anmoder vandløbsmyndigheden om at træffe en afgørelse herom, uanset at der endnu ikke formelt set er ansøgt om de nødvendige tilladelser for projektet.

På nuværende tidspunkt uden en egentlig ansøgning om afledning til kanalerne, synes der ikke at være et grundlag for Københavns Kommune til at træffe afgørelse efter vandløbslovens § 63.

HORTEN

5. FINANSIERING VED ET REGULERINGSPROJEKT

Foretages der efter vandløbslovens bestemmelser et reguleringsprojekt, fx hvor et vandløb forlænges eller udvides med en ekstra afgrening, er der fra vandløbsmyndighedens side mulighed for at fastsætte vilkår om finansiering for de grundejere, der har nytte heraf. Det følger af vandløbslovens § 24, som har følgende ordlyd:

"Udgifterne i forbindelse med de foranstaltninger, der er nævnt i §§ 16¹ og 18, afholdes af de grundejere, der skønnes at have nytte af foranstaltningerne. Udgifterne fordeles mellem grundejerne efter den nytte, foranstaltningerne har for den enkelte ejendom."

Etableres afledningen fra Bella Kvarter som et vandløb eller en kanal i stedet for som en spildevandsledning, kan projektet således betragtes som et reguleringsprojekt efter vandløbsloven.

Etableres afledning fra Bella Kvarter som en udvidelse af kanalerne i Ørestaden fx ved en ekstra afgrening på kanalerne ind i Bella Kvarter, vil dette

¹ Regulering af vandløb

projekt være et reguleringsprojekt efter vandløbsloven, og grundejerne i Bella Kvarter vil kunne pålægges udgifterne hertil.

Såfremt et sådant reguleringsprojekt giver anledning til yderligere udgifter til vedligeholdelse af kanalerne i Ørestaden skal sådanne meromkostninger afholdes af dem, der har nytte af reguleringsprojektet. Det vil altså sige grundejerne i Bella Kvarter.

Det fremgår således af vandløbslovens § 35, stk. 2, at

"Såfremt vedligeholdelsesbyrden forøges som følge af regulering af vandløb eller anlæg af nye vandløb, skal de grundejere, som pålægges udgifter ved de nævnte foranstaltninger, afholde de forøgede vedligeholdelsesudgifter i forhold til hver enkelts nytte af foranstaltningen."

Efter vandløbslovens § 35, stk. 3 kan spørgsmål om vedligeholdelsesbyrdens fordeling indbringes for vandløbsmyndigheden, og hvis der ikke kan opnås enighed, kan spørgsmålet indbringes for taksationsmyndighederne.

HORTEN

Vandløbsloven giver ikke mulighed for at forpligte en ny ekstern part pligt til at være medlem af et eksisterende vandlaug, heller ikke selvom det sker som led i et reguleringsprojekt. Der kan kun fastsættes krav til finansiering.

Ovenstående vedrører alene den situation, at der gennemføres et reguleringsprojekt i vandløbslovens forstand. Afledning af overfladevand til et vandløb via en spildevandsledning, drænledning eller lignende udgør ikke et reguleringsprojekt efter vandløbsloven

Det forhold, at der afledes vand fra Bella Kvarter eller andre områder til kanalerne, indebærer således ikke, at der derved foretages en regulering af kanalerne i Ørestaden.

Skal ovenstående regelsæt om reguleringsprojekter bringes i anvendelse, forudsættes således en ændring af den planlagte løsning for afledning af overfladevand fra Bella Kvarter.

6. AFTALEBASERET MEDLEMSSKAB

Der er ikke noget til hinder for, at der i forbindelse med et reguleringsprojekt eller en medbenyttelse indgås aftale om, at grundejerne i Bella Kvarter fremadrettet skal være medlem af Ørestadens Vandlaug.

Men der vil i så fald være tale om en aftalebaseret løsning og ikke en løsning, som kan påtvinges grundejerne i Bella Kvarter eller den, der er ansvarlig for afledning af overfladevand fra området til kanalerne i Ørestaden.

Som nævnt ejes og vedligeholdes kanalerne i Ørestaden af Vandlauget i Ørestaden, og alle grundejerforeninger i Ørestaden er forpligtet til at være medlem af vandlauget. Udgifterne til drift og vedligeholdelse af kanalerne betales af grundejerforeningerne i Ørestaden i henhold til en fordelingsnøgle, som er fastsat i vandlaugets vedtægter.

Vedtægterne tager højde for, at Ørestaden udbygges løbende, og at alle grundejerforeninger derfor ikke er stiftet fra starten. Vedtægterne indeholder en angivelse af de grundejerforeninger, som er planlagt etableret i Ørestaden, men indeholder også en bestemmelse om, at hvis der oprettes flere grundejerforeninger end planlagt, er også disse forpligtede til at være medlem af vandlauget.

Det fremgår således af pkt. 4.3, at

"Måtte der opstå flere grundejerforeninger end de, der er nævnt i § 2.2. indenfor Ørestad, f.eks. i forbindelse med en overdækning af Øresundsforbindelsen, er sådanne yderligere grundejerforeninger forpligtede til at være medlemmer af Vandlauget..."

Bestemmelsen indeholder en geografisk begrænsning, idet der henvises til andre grundejerforeninger "inden for Ørestad".

Ved en aftalebaseret løsning, hvorved Bella Kvarter inddrages under Vandlauget i Ørestaden, må vandlauget vurdere, om dette kan ske på baggrund af de eksisterende vedtægter for vandlauget eller om dette forudsætter en justering af vedtægterne.

HORTEN

Hellerup den 8. februar 2016

Horten

Henriette Soja

